

Naturvernforbundet i Rogaland
v/Erik Thoring
Henrik Ibsensgate 59
4021 Stavanger

Dokka 18.10.2022

Plan for Nye Veavågen skole, Karmøy (planID 2127) – supplerende kartlegging og vurdering av kunnskapsgrunnlaget.

Biofokus har på oppdrag for Naturvernforbundet i Rogaland utført en supplerende kartlegging av naturmangfold i et planområde på Vea på Karmøy. Det ble gjort vurderinger av naturmangfoldet generelt, men med særlig fokus på moser og lav som er to grupper med antatt potensial for krevende arter i området. I tillegg ble det gjort en vurdering av kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold basert på den dokumentasjonen som foreligger om området, samt våre observasjoner.

Biofokus ved John Gunnar Brynjulvsrud og Torbjørn Høitomt gjennomførte en kartlegging av planområdet den 6. oktober 2022. Det var oppholdsvær og for det meste godt lys og for øvrig gode forhold. Det var litt sent for kartlegging av karplanter, men bra forhold for andre grupper vekster. Store deler av planområdet ble oppsøkt, men det ble brukt mest tid i løvskogen nede i dalen som strekker seg fra nedenfor tjernet i øst og ned mot den åpne beitemarka som planområdet grenser til i sørvest.

Flybilder fra midten av 1960-tallet viser, som også er påpekt i tidligere rapporter om naturen i området, at store deler av planområdet var helt åpent. Det var noe skog langs steingjerdet i søndre del av planområdet og i den bratte, nord-nordvestvendte skråningen sentralt i planområdet. En stor andel av arealene som i dag er dekket enten hasselskog eller blandet skog, med blant annet hassel, rogn, selje og svarthyll, var dermed ikke skogdekt for 60 år siden.

Området er tidligere kartlagt av COWI i forbindelse med tidligere detaljplan (2016) og Norconsult i forbindelse med vurdering av planer om ny skole i området (2020)

Naturtyper og arts mangfold i planområdet

Det er ikke registrert naturtyper i området tidligere, hverken etter DN-håndbok 13 eller Miljødirektoratets instruks. Området er da heller foreløpig ikke kartlagt etter sistnevnte instruks. Etter vår vurdering kvalifiserer hasselskogen på den blokkrike marka sentralt i området som naturtype etter begge instruksene. Lokaliteten er liten, men mange av hasselkrattene er velutviklede og er anslagsvis 40-50 år gamle. Innunder en bergvegg i hasselskogen ble butturnemose *Rhabdoweisia crenulata* (VU) påvist. Dette er en art som er antatt å indikere svært humide miljø og finnes hovedsakelig i regnskog eller bekkeløfter. Det ble samlet en liten skorpelav vi mistenker er *Reichlingia anomobrophila* (NE). Denne arten har kun tre kjente funn fra Norges, alle langs ytre deler av vestkysten. Den er foreløpig ikke vurdert for rødlista i Norge (NE), men er oppgitt å være sjelden i de få landene den forekommer. Den er blant annet vurdert som kritisk truet (CR) i Sverige. Det er ikke usannsynlig at dette er en norsk ansvarsart. Materialet er sendt videre til ekspert for endelig bestemmelse.

I tillegg finnes en større bestand av blåband *Metzgeria violacea* (LC). Arten finnes i store deler av planområdet, med tyngdepunkt på svarthyll sentralt og sør i planområdet. Selv om denne arten er LC, er den sjelden og har fra før bare fire kjente lokaliteter på Vestlandet. Lokaliteten på Vea er så vidt vi vet den største med forekomst på flere titalls trær som inkluderer både rogn, hassel, ask, selje og svarthyll. Det må også nevnes at ask, som er vurdert som sterkt truet (EN) også forekommer innenfor

hasselskoglokaliteten og ellers i planområdet. Noen av asketrærne er i ferd med å nå en alder og størrelse som gjør dem egnet som vert for epifyttiske moser og lav. Dette må tillegges noe vekt.

Ifølge artskart er det i tillegg gjort nyere funn av følgende rødlistede arter i planområdet: grønnfink (VU), veggvedveps (VU), myrstengelfly (NT) og vestlandsvikke (NT). Artene hubro (EN) og storspove (EN) er observert i nærheten av planområdet, og det kan ikke utelukkes at planområdet kan ha en funksjon for disse artene. Av andre interessante, men mer utbredte oseaniske arter kan dronningmose *Hookeria lucens* (LC) og kystflak *Calypogeia arguta* (LC) nevnes. Dette gir en total på én sterkt truet (EN), tre sårbare (VU) og to nær truede (NT) arter. I tillegg finnes minst to arter med få kjente forekomster nasjonalt som foreløpig ikke er rødlistevurdert. Vi vil påpeke at ask og grønnfink fremdeles er vanlig arter innenfor sitt utbredelsesområde, men som er i kraftig nedgang. De andre rødlisteartene er antatt fåtallige nasjonalt, og tap av individer vil legge ytterligere press på artene.

Brukshistorikken i planområdet ved Vea gjør avgrensning av naturtyper litt utfordrende. Hasselskogen sentralt i området er imidlertid velutviklet og av en størrelse som gjør at den bør kartlegges. Beliggenhet og foreløpig påvist arts mangfold gjør det naturlig å vurdere om både hasselskogen og den rognedominerte skogen litt lenger sør bør kartlegges som en tørr, «ytterkyst-utforming» av boreonemoral regnskog. Både butturmose og den mistenkte *Reichlingia anombrophila* tyder på dette, men det bør gjøres en lavkartlegging av spesialister på skorpelav i området for å med sikkerhet slå dette fast. Skorpelav er den viktigste artsgruppen for typifisering av denne typen regnskoger. Inntil dette er gjort, bør man gå ut fra at det kan forekomme boreonemoral regnskog i området. Etter DN-håndbok 13 (reviderte faktaark 2014) ville hasselskogen kommet ut med **B-verdi** (viktig) med det artsinventaret man kjenner i dag, men det skal svært lite til av ny kunnskap om lav før verdien vipper opp til A-verdi (svært viktig). I henhold til Miljødirektoratets instruks (2022) for kartlegging av naturtyper ville den samme hasselskogen oppnådd **høy kvalitet** som typen «boreonemoral regnskog uten bartredominans»

Dammen og omliggende sumpmark i øst er undersøkt for moser og karplanter, men det ble ikke funnet arter av interesse. Det var høy vannstand etter regnvær ved kartlegging, men det antas ikke å forekomme sjeldne eller truede moser eller karplanter i tilknytning til denne dammen.

Konklusjon

Eksisterende kunnskapsgrunnlag i planområdet har vært og er fortsatt noe mangelfullt. Etter vårt syn er manglene mest kritiske med tanke på å avgjøre verdi/kvalitet knyttet til potensiell regnskog. Det kreves en grundig kartlegging av moser og lav for å avgjøre dette. Biofokus har allerede løst ut mosedelen av denne kartleggingen gjennom vår befaring, og resultatene fra denne fremkommer i dette brevet. Kartlegging av lav, og da i særdeleshet skorpelav, gjenstår. Fram til dette er gjort må typifisering og verdi-/kvalitetsvurdering av naturtyper slik det fremkommer i dette brevet ansees som foreløpig og med noe usikkerhet.

Uavhengig av endelig typifisering har deler av dette planområdet uansett en viktig funksjon for flere rødlistede arter – inkludert flere truede arter. Naturområdet har stor lokal verdi og er en viktig brikke i Karmøy naturen.

Oppdatering 9.11.2022: Den innsendte skorpelaven var ikke *Reichlingia anombrophila*. Benyttet skorpelavekspert kom ikke i mål med materialet, da det var vanskelig å finne sporer. Det ble antydnet at noen karakterer heller mot den rødlistede *Arthonia stellaris* (VU), mens andre karakterer tyder på at det er noe annet. Dette betyr at konklusjonen i dette brevet står ved lag og at det er et stort behov for en kartlegging av lav i området for å komme i mål med typifisering av verdisetting.

Med vennlig hilsen

Torbjørn Høitomt

Biolog i Biofokus